

CHR Y. Naturalis enim consequentia est, ut cum intus abundet nequitia, effluant oretus verba nequam. unde cum audiuit hominem inhonestam proferentem, non tantum in eo putas latere malitiam, quanta verbis exprimitur, sed coniecta fontem riuo esse vobiorem. **B E D A.** Per oris etiam locutionem Dominus vniuersa que dicto vel facta vel cogitata de corde proferimus insinuat, moris enim est scripturarum verba pro rebus ponere.

m **B E D A.** Ne aliquis sibi frustra blameretur ex eo quod dictum est: {Ex abundantia cordis os logatur.} quasi verba folium & non magis opera veri Christiani queruntur, con sequenter Dominus adiungit: {Quid autem vocatis me Domine, Domine: & non fa. quae dico?} Quasi dicat, quid folla recte confessionis vos gerimare iactatis, qui nullos operis boni fructus ostenditis?

CYRIL. Conuenit autem soli supremam omnium naturae dominationis & nomine & res. **A T H A.** Non est ergo hoc verbum hominis sed Dei ostendens proprium ortum a patre: Dominus enim est qui natus est a solo Domino, non times autem dualitatem, non secundum naturam separantur. **CYRIL.** Que autem sit utilitas in maditorum obseruatione, quodam dimum accidere possit ex inobedientia ostendit subdens: {Omnis qui ve. ad me, & au. sermo. meos, & facit eos, ostendam vobis cui similis.} Similis est homini adiutorio, qui in alium, & postea supra petram.} **B E D A.** Petra autem Christus qui fudit in alium, qui praecepit humilitatem terrae omnia de cordibus fidelium eruit, non propter commodum temporale seruian. **B A S I.** Ponere autem fundamentum supra petram, hoc est inniti fidei Christi, ut immobilia pseueret in aduersitate sua humanitas sine diuinis accidentiis. **B E D A.** Vel fundamentum domus ipsa est intentio bone conuersationis, que perfectus verbi auditor in aliis plenis Christi manditer inserit. **A M B R O.** Volumen fundamentum docet esse virtutum, obedientiarum celestium praeceptorum, per quam dominus huc nostra, non in profilio volutum, non nequitia spiritualis incursum non imbre mundano, non haereticorum posuit nebulosis disputationibus commoueri. unde sequitur: {Inunda a. u. fa. illi. est flu. il. & non po. eam mouere.} **B E D A.** Inundatio tribus modis fit, vel innumorundum spirituum, vel improborum hominum, vel ipsa mentis aut carnis inquietudine, quantum propriis viribus homines fidunt, inclinatur, quantum vero iniustissima illi Petre adharent, etiam labefaci nequeunt. **C H R Y.** Ostendit etiam nobis Dominus, quod nullam partis utilitatem, si fida sit coheratio, unde sequitur: {Qui autem au. & non similis est homini, adi. do. su. ter. fine fundamento.} **B E D A.** Domus diaboli mundus, qui in magnifico labore, quem super terram adiicit, quia obsequentes sibi de calis ad terram derahit, fine fundamento adiicit, quia omne peccatum fundamentum non habet, quia non ex propria natura subtilis, malum quippe substantia est, quod tamen quodcumque sit in boni natura conualecit. Quia vero a fundo dicitur fundatum, possumus etiam fundatum pro fundo possumus non inconvenienter accipere, sicut qui in puto mergitur puto fundo retinetur, sic anima corrumpit, qualis in quodam fundi loco, constitit, si in aliqua peccati mensura continet. Sed cum peccato in quo labitur non potest esse contenta, dum quotidie ad detinctoria decipiatur, qualis in puto in quo cecidit, fundum non inuenit quo figuratur. Ingruenit autem qualibet tentatione, & vere mali & fidei boni peiores fiunt, donec ad extreum perpetuam labantur in peccatum. unde sequitur: {In quam illi. est fluui. & cont. ceci. & faga est ruina domus illius magna.} Potest etiam per imperium fluminis extremi iudicij discrimen intelligi, quando vrague domo consumata, ibunt impii in supplicium eternum, iusti autem

F in vitam eternam. **C Y R I L L U S.** Vel super terram sine fundamento adiicit, qui super arenam dubitatis, qua secundum opinionem est, ponit fundamentum spiritualis fabrica, quod paucis stille tentacionum dissiparunt. **A V G.** de Con. Euani. Hunc autem sermonem Domini prolixum sic exorsus est Lucas, sicut &

m Quid autem vocatis me Domine: & non facitis quae dico? Omnis qui venit ad me, & audit sermones meos & facit eos, ostendam vobis cui similis sit. Similis est homini edificanti domum qui fudit in altum, & posuit fundamentum supra petram. Inundatione autem facta, illisum est flumen domui illi, & non potuit eam mouere. Fundata enim erat supra petram. Qui autem audit & non facit, similis est homini adiificanti domum non dignus ut hoc illi pretest. Diligit, n. genitem nostram, & synagogam ipse adiificavit nobis. Iesus autem ibat cum iam non longe esset a domo, misit ad eum Cetrio amicos dicens: Domine noli vexari. Non sum dignus ut subiectum meum. pollet ergo faciliter credi eundem Lucas Domini interposuisse sermonem aliquas tam praeferimus senecteasque Mattheus posuit. Item alias posuisse, quas Mattheus non dixit, nisi mouere quod Mattheus in monte dicit habendum sermonem a Domino sedente, Lucas autem in loco campestri a Domino stante, non tam istos duos sermones longa temporis distanti separari, inprobabiliter creditur, quod ante & postea quadam similia vel eadem ambo narrarunt, quam illud possit occurere in aliqua excellenter parte montis, primo cum discipulis fuisse Dominum, quando ex eis illos duodecim elegit, deinde cum eis descendisse de monte. sed ipsa montis celitudine in campitrem locum, id est in aliquam aequalitatem, quam in latera montis erat, & multas turbas capere poterat, atque ibi stetisse, donec ad eum turba congregaretur, ac postea cum ledisset accessus propinquus discipulos suis, atque illis ceterisque turbis praetribuit, vnum habuisset sermonem.

C A P T . VII. Vm autem impletus est omnia verba sua in aures plebis, intravit Capharnaum. Centurionis autem cuiusdam seruus male habens, erat

in vita mortalis, & deinde multa sequitur in utriusque narratione similia sunt, & ad extremum sermonis ipsa conclusio prolsus est dem reperitur, id est deum qui adiicit supra petram & sustinet ariam. pollet ergo faciliter credi eundem Lucas Domini interposuisse sermonem aliquas tam praeferimus senecteasque Mattheus posuit. Item alias posuisse, quas Mattheus non dixit, nisi mouere quod Mattheus in monte dicit habendum sermonem a Domino sedente, Lucas autem in loco campestri a Domino stante, non tam istos duos sermones longa temporis distanti separari, inprobabiliter creditur, quod ante & postea quadam similia vel eadem ambo narrarunt, quam illud possit occurere in aliqua excellenter parte montis, primo cum discipulis fuisse Dominum, quando ex eis illos duodecim elegit, deinde cum eis descendisse de monte. sed ipsa montis celitudine in campitrem locum, id est in aliquam aequalitatem, quam in latera montis erat, & multas turbas capere poterat, atque ibi stetisse, donec ad eum turba congregaretur, ac postea cum ledisset accessus propinquus discipulos suis, atque illis ceterisque turbis praetribuit, vnum habuisset sermonem.

C A P T . VII. Et sequitur: {Cum perfectioribus a documentis suis reficeret discipulos, vadit ibi Capharnaum: ibi prodigio ea operatur.} unde dicitur: {Cum autem impletus est omnia verba sua in aures plebis, intravit in Capharnaum.} **A V G V S T I N V S.** De Confess. Euangi. Hic intelligendum est, quia non antequam hac verba terminauit intrasset, sed non esse expressum post quantum temporis interuum cum istos sermones terminaliter, intraverit Capharnaum: ipsi quippe interruo leprosus ille mandatus est, quem suo loco Mattheus interponit. **A M B R O S I V S.** Pulchre autem propterea praeceptum complevit, forma docetur suorum praeceptorum exequi, nam statim gentilis Centurionis seruus domino curandus offertur. unde sequitur: {Centurionis autem cuiusdam seruus male habens, erat moritus, qui illi erat praeiosus,} quod mortuorum dixerit Euangelista non reficit, moriturus enim erat nisi fuisset sanatus a Christo. **B V S E B I V S.** Strenuus siquidem in bellis erat iste Centurio, & militibus Romanis praecepit. Quia vero specialis seruens eius domini languens iacebat, considerans quales Saluator erga ceteros virtutes agebat sanando languidos, & indicans quod non secundum vires humanas huc agebantur miracula, mittit ad eum, ut ad Deum, non habito respectu ad apparensem organum, quod cum hominibus conuersabatur. unde sequitur: {Et cum audisset de Iesu, misit ad eum Seniores Iudeorum, rogans eum ut veniret, & saluaret seruum suum.} **A V G V S T I N V S.** De Confess. Euangi. Quomodo ergo verum erit quod Mattheus narrat: Accedit ad eum quidam centurio, cum ipse non accederit, ubi diligenter aduententes intelligamus Mattheum non deseruisse visitatum modum loquendi, si enim ipsa peruenientia dicatur per alios fieri, quanto magis accessus per alios fieri potest? Non ergo absurde Mattheus per alios facta accessus

Centurionis

A centurionis ad dominum compendio dicere voluit, ipsum potius accedit ad Christum, quam illos per quos verba sua misit, quia quo magis credidit, eo magis accessit. **C H R Y.** Qualiter etiam Mattheus dicit quod ipse dixit. Non sum dignus ut intres sub tecum meum. Lucas autem hic dicit: Quoniam rogat ut veniat. Sed mihi videatur, quod Lucas agnoscit nobis iudeicas blandicias. Credibile enim est ut cum vellere abire centurio, retraheretur a Iudeis blandientibus & dicebatibus, qui nos eetes ducentum eum. unde dominus misericordia motus fuerit, non solum filii & famulis suffragari, non solum dei merito, sed & studio discipline. **B E D A.** Pleniū autem hoc factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

G fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

H fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

Hom. eu. 7 fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

C fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

D fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

E fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

F fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

G fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

H fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

I fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

J fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

K fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

L fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

M fuit sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni. Et reuersi qui miseri fuerant domum, inuenierunt seruum qui languerat sanum. b Et factum est: deinceps ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naym, & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, qui digne dicitur: Adolecens, tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus, &

De creatio.
ne hominis
Cap. 26.

git.

git locu. hi. au. qui porta. staterunt. CYRILL. Ideo autem non
tolo verbo peragit miraculum, sed & foretrum tangit, ut cognoscas efficax esse sacram Christi corpus ad humanam salutem: est enim corpus vita, & caro verbi omnipotens, cuius haber virtutem: sicut enim ferrum adiunctu igni perficit opus ignis, sic perficit caro unita est verbo,

qd vivificat oia ipsa
cepit loqui, & dedit illum matre sua. Acceptit autem omnes timor, & magnificabat Deum, dicens: Quia Propheta magnus surrexit in nobis, & quod Deus visitavit plebem suam. Et exiit hic sermo in vniuersam Iudeam de illo, & in omnem circa terram.

c. Et nunc iauerunt Ioanni discipuli eius de omnibus his. Et conuocauit duos de discipulis suis

Ibidem.

test. vnde sequitur: {Et ait, adolescenti tibi dico surge.} GREG. Nisenus: Qui dixit adolescentem florentis significauit temporis horam, primam producentem lanuginem, qui paulo ante mulieribus erat maternorum oculorum affectus, iam aspirans ad tempus spofalium virginis generis, successiois ramus, baculum senectus.

TITVS. Incutuerunt autem eteras eis, qui sunt mandata direc-
ta, diuinam enim potestas est irrefragabilis, nulla mora, nulla orationum instantia, vnde sequitur: {Et refudit, qui erat mor. & ce-
pit loqui, & dedit illum matri sue. Indicia sunt hec vera refu-
tatio: corpus enim examine loqui non potest, nec reportari pos-
sunt, nisi pro Thabitu oratur, sed ipse est qui non entia velut en-
vocat, qui mortuos vocat, qui vivos alloquio po-

git locu. hi. au. qui porta. staterunt. CYRILL. Ideo autem non
tolo verbo peragit miraculum, sed & foretrum tangit, ut cognoscas efficax esse sacram Christi corpus ad humanam salutem: est enim corpus vita, & caro verbi omnipotens, cuius haber virtutem: sicut enim ferrum adiunctu igni perficit opus ignis, sic perficit caro unita est verbo,

qd vivificat oia ipsa
cepit loqui, & dedit illum matre sua. Acceptit autem omnes timor, & magnificabat Deum, dicens: Quia Propheta magnus surrexit in nobis, & quod Deus visitavit plebem suam. Et exiit hic sermo in vniuersam Iudeam de illo, & in omnem circa terram.

c. Et nunc iauerunt Ioanni discipuli eius de omnibus his. Et conuocauit duos de discipulis suis

Eunte, renunciare Ioanni, qua-

gens a peccato incipit loqui & alios edocere. Non enim prius ei

crederetur.

c. CYRILL. Miraculum quod omnes inhabitants Iudeam, & Galilaeam scierunt, referunt sancto Baptista quidam ex eius discipulis. vnde sequitur: {Et nunc iauerunt Ioanni discipuli eius de omnibus his.} B E D A. Non simplici corde, ut opinor, sed inuidia similitudine, nam & aliis conqueruntur dicentes: Rabbi, qui erat tecum trans Iordanem, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum. C H R Y. Tunc autem magis ad eum erigimus, cum invenimus neccas: & ideo Ioannes derrufus in carcere, quando magis discipuli eius indigebant Iesu, tunc mittit eos ad Christum. Sequitur enim: {Et conuocauit duos de discip. Ioannes, & misit eos ad Iesum, dicens: Tu es qui venturus es: an alium expectamus?} B E D A. Non ait. Tu es, qui venisti, sed tu es qui venturus es: Et est sensus: Manda mihi, quia interficiendus ab Herode, & ad infernum defensurus sum: vtrum te & inferis debeam nunciare, qui superius nunciavisi, hoc non conueniat filio Dei, & nullum ad hanc sacramenta misuris es? C Y R I L. Sed omnino reprobanda est talis opinio, numquam enim repenitum sacram scripturam diffidere, quod in infernali bus praenunciauerit Baptista Ioannes saluatoris adventum. Illud et verum est dicere, qd non ignorauit Baptista virtutem mysterii incarnationis virginis. vnde & hoc cu*alii nouerat, qd illuminaturus erat in inferno manentes, cum pro omnibus gubernauerit mortem tam viuis, quam mortuis. Sed qm se mo sacra scriptura hinc quidem prædicta venturum tanguit Deum & dominum; alii vero misit sunt, sicut famili ante Christum: video omnium Salvator & dominus Propheta nominabatur, qui venit, vel qui venturus est, secundum illud Psalmi: Benedic uenit, in nomine domini & in Abacuc. Post modicum, qui venturus est, uenient, & non tardabit. Igitur diuinus Baptista quasi nomine accipiens a sacra scriptura, misit quidam discipulos suorum questuerosan ipse fit, qui uenit, uel qui venturus est. A M B R O. Sed quomodo fieri posset ut deo dixerat. Ecce qui tollit peccatum mundi, adhuc eum Dei filium esse non crederet: aut enim insolentia est ei tribuere diuina que nescit, aut de Dei filio dubitate perfidus est. Nonnulli autem de ipso Ioanne intelligentiam quidem ita: Propheta ut Christum agnoscet, sed tam non tamquam dubium, sed tamquam pium vatem, quem ventus crediderat, non credidit moritum. Non igitur fide, sed pietate dubitauit, sicut Petrus dicens, propius tibi est domine, non fieri hoc. C I R I L. Vel ex dispensatione interrogat: nouerat, ut precors passionis Christi mysterium, sed ut discipulus suis cōfiteat quia sit excellens Salvatoris, ex propriis discipulis prædictioris misit, quos præcepit, & viuū Salvatoris, voce coniicere, si ipse est, qui exspectabatur, vnde subditur: {Cum autem ad eum uenire uidebam, Ioannes Baptista mihi nos ad te dicit. Tu es, qui venturus es: an alium expectamus? Scies autem ut Deus, quo animo misifit eos Ioannes, & causam aduentus eorum, tunc tem poris egit vberiora miracula, vnde sequitur: {In ipsa autem hora curauit multos a languoribus, & plagiis, & spiritibus malis, & cecis multis donauit viuum.} Non dicit eis expressio: Ego sum, sed dicit eos magis ad rei certitudinem, ut congrua ratione sumentes fidem ipsius reuertantur ad eum qui misit eos, unde non ad uerba, sed ad propositionem mittentis responsum exhibuit: nam sequitur: {Et respondes di. il. Eunte, renunciare Ioanni quia uidi, & auditus.} qd narrante Ioanni, quia quidem auditus per Prophetas, consumari uero uidistis a me. Ea enim tunc agebat, qui prædixerant Prophetas eum facturum, de quibus subdit: Quia ceci uident, claudi ambulant, leprosi in undantur, surdi audiunt, mortui resurgunt. A M B R O. Plenum sane testimonium quo domini*

Propheta

Propheta cognoscere, de ipso enim fuerat prophetatum: Quia dominus dat eam effientibus, erigit elisos, solvit compeditum, illuminat cecos, & qui ista facit, regnabit in æternum. Ergo non humana sita, sed diuina virtus insignita sunt. Huius autem euangelii exempla, vel rara, vel nulla inueniuntur. vnuus Tobias ocu los recepit, & hæc

fuit Angeli non hominis medicina. Helias mortuum suscitauit: ipse tamen rogauit, & heuerit hic iusfit. Hæleus leprosus mundari fecit: non tam ibi valuit precepti autoritas, sed mysterii figura. THEO.

Sunt etiam haec verba Isaiae dicens: Deus ipse veniet, & saluabit nos: tunc aperientur oculi carorum, & aures sur-

dorum patibunt, tunc saliet scutus claudus. B E D A. Et quod his non minus est subdit: Pauperes evangelizantur, pauperes, & spiritu vel operibus intus illuminantur, ut inter diuines & genos in predicatione nulla distincta sit. hoc magistrum comprobatur veritatem: quando omnis qui apud eum fatigari potest equalis est. A M B R O. Sed tamen parva adhuc ista dominica testificationis exempla, plenitudo fidelium, & obitus sepulcrum, vnde addidit: {Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me.} Crux enim etiam electis scandalum posset afficer, sed nullum hoc maius diuina personae est testimonium. Nihil enim est quod maius esse ultra humana videatur, qd totum se obtulisse pro mundo. C Y R I L. Vel per hoc volebat ostendere, qd quicunque verabantur in cordibus eorum, ab oculis ipsius effugere nequeuerunt, ipsi enim erant qui scandalizabantur de ipso. A M B R O. Mythe autem in Joanne supra diximus typum esse legis qui praenuntia fuit Christi. Mitit ergo Ioannes discipulos suos ad Christum, & supplementum scientia consequamur, quia plenitudo legis est Christus. Et fortasse isti discipuli sunt duo populi, quorum unus ex Iudeis creditur, alter ex Gentibus, qui ideo creditur, quia audiuit. Voluerunt ergo & isti videre, quia beati oculi qui vident: Cū autem patet ad euangelium & cognouerunt illuminari cœcos, ambulare claudos, utique dicunt. Oculis nostris per pénitentiam, videtur enim nobis vidisse quae legimus, aut fortasse in parte quadam corporis nostri, omnes videmur inuestigare dominice seriem passionis: fides enim per paucos ad plures pertinet: Lex ergo Christum videntur annunciat, euangeli scriptura veniente confirmat.

D C Y R I L. Conicet dominus tacuum hominum secreta cognoscens, aliquos dicturos, si vique hodie ignorantem Iesum, qualiter eum ostenderat nobis, dices. Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: vt igitur sanaret hanc passionem, quia eis acciderat, damnum quod est scandalo procedebat excludit, vnde dicitur: {Et cum discipuli nuncio Ioannis, coepit dicere de Ioanne ad turbas: Quid existis in desertum ait arundine vento agitatam?} qd. mirati estis de Ioanne Baptista, & plures perrexerunt: eum percurrentes tam longa deserti itinera: frusta siquidem si sic leuen ipsum existimat, vt similes sit arundinis declinantis quocumque agitat ventus. Talis enim esse videtur, si quæ cognovit ex leuitate signare fatetur. T I T V S. Non aut ex ilis in desertum, vbi nulla iocunditas, ciuitatis omisiss, nisi de hoc viro curarentes. G R E C V S. Hoc autem post recessum discipulorum Ioannis dominus dixit: Non enim praesentibus eis profere volebat Baptista præconia, ne blandientis viras esse putarent. A M B R O. Non oscio autem Ioannis hic persona laudatur, qui vice amore post habito sufficit formam, nec mortis terrorre mutavit. Deserto enim mundus hic comparari videtur, adhuc steriles, adhuc incultus, in quem negat nobis dominus ita prodeundum, vt mente carnis inflatos vacuoque virtutis interna viros, & fragili glorie secularis sublimitate iacentes, exemplari quodam & imagine nobis putemus imitando, quos procellis huius mundi obnoxios via mobilis inquietat, iure arundini comparando. G R E C V S.

E Est etiam infallibile testimonium vite Ioannis vestitus cum carne, in quem detrusus non sufficiet sciuisse fauere principibus, vnde sequitur: {Sed quid existis videre? ho. molli, vestimenta induitum: ecce qui in ve. præcio, sunt, & in delitis, in domi, regum sunt. Molli vestimentis induitos viuētes in delitis significat. C H R Y. Molli autem vestis dissoluit rigidam animam, & si rigidum corp. asfumat, & asperum, facile per huiusmodi molliitatem delictum reddit & fragile. Facto vero corpore molliori, necesse est & animam participare lassitudinem: nam vt plurimum operationes ipsius confundit dispositionibus corporis. C Y R I L. Qualiter ergo tanta

reuerentia delictato-
rum incolam deserti,
vileque tegumen, &
camelorum vellus mi-
ramini? C H R Y S.
Per utrumque autem
discorum designat;
quod Ioannes nec
naturaliter, nec fa-
cile mobilis erat, nec
vita voluptate fle-
tetur. A M B R O.

B Et quām plerōq;
mollioris cura vestis
effeminat, tamen alia
videtur hoc indumē-
ta significare huma-
na, scilicet corpora, quibus anima nostra videntur. Sunt autem
moltia indumenta delicto actus, & mores: hi vero quibus fluida delicti membra solvantur, regni celestis extortores sunt,
quos rectores mundi huic, atque tenebratum cōperunt. hi sunt enim reges qui dominantur suorum operum simulios.

C C Y R I L V S. Sed forte inconveniens est circa hoc excusare Ioannem: tam enim eum imitabile est. vnde subdit: {Sed quid existis videre? Propheta? utique dico vobis & plusquam Propheta. Propheta namque predicabant videntur. hic autem non solum videntur, sed & presentem indicavit, dicens. Ecce agnus Dei. A M B R O. Major fane Propheta, in quo finis est Propheta, quia multi cupiunt videre quem iste cōspexit, quem iste baptizavit. C Y R I L. Cum igitur & a loco, & a vestibus, & ex concurso hominum morem eius descripserit, introductus Propheta testimonium, dicens. {Hic est, de quo scriptum est.} in Malachia: Ecce mitto Angelum meum. T I T V S. Angelum appellat hominem, non quia natura esset Angelus: homo enim naturaliter erat, sed quia opus Angelis exercerat, nunciando Christi aduentum. G R E C V S. Qd autem subdit: {Ante faciem tuam, propinquitatem designat, apparuit enim hominibus prope Christi aduentum, quapropter & plusquam Propheta ipsum esse existimat mundum est, nam & hi qui in militiis collaterales sunt regibus, digniores & familiares sunt. A M B R O. Viam autem domino non solum nascendi est in carnem ordinis fideique nuncio, sed etiam præsens quodam parauit passionis, vnde sequitur. 4 Qui præparabit viam tuam ante te.} Si autem & Christus Propheta, quomodo maior est omnibus: sed inter mulieris non utriginis na-
tione: non sicut, nisi quibus equaliter poterat esse forte nascendi, vnde sequitur. {Dico enim uobis: Major inter natos mulieris Propheta Ioannes Baptista non est.} C H R Y. Sufficit quidem domini noster praesens testimonium præminentem Ioannis inter homines, reperiit autem qui vult & rei ueritatem confonat: si mentem eius considerauerit, si uitam, si mentis excellentiam, uelut enim qui celsus descendit, degenerat in terra, ferre nullam gerens cura corporis, intellectualiter eret in celum, & soli Deo coniunctus, de nullo mundanorum sollicitus, sermo leuatus & lenitus nam cum populo Iudeorum viriliter, & seruenter, cum Rege audacter, cum propriis discipulis leniter conferebat: nol frustra vel leniter, omnia conuenienter agebat. I S I D O R O. Abbas: Major erat inter natos mulierum Ioannes, eo qd ab ipso matris utero prope-
tauit, & positus in tenebris lumen quod iam venerat non ignorauit. A M B R O. Denique eo usque cum Dei filio non poterat Ioannis esse ulli la collatio, ut & infra angelos existinetur. vnde sequitur. {Qui autem minor est in regno Dei, major est illo B E D A. Hæc sententia dubius modis potest intelligi, aut enim regnum Dei appellauit, quod nondum accepimus, in quo sunt Angelii, & quilibet in eis minor, aut est quilibet iusto portante corpus, quod aggrauat animam, aut si regnum Dei intelligi voluit huius temporis ecclesiam, seipsum dominus significauit, qd nascendi tempore minor erat. Ioanne: major autem diuinatis auctoritate & potestate dominica, proinde secundum primam expo-
sitionem, ita distinguuntur. {Qui autem minor est in regno Dei, ac deinde subinfertur. {Major est illo.} secundum posteriorem vero, ita. {Qui autem minor est, ac deinde subinfertur.} In regno Dei, major est illo. C H R Y. Ut enim copia laudem Ioannis occasione Iudeis non dare preferendi Ioannem Christum, hoc subdidit: Ne autem putes, qd comparative se de xerit maiore Ioanne. A M B R O. Alia enim est ista natura, nec humanis generationibus comparanda: Non potest enim homini cum Deo vel a esse collatio. C Y R I L. Mylise autem cum Ioannis præ-
gatium